

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง
5. การดำเนินการทดลอง
6. วิธีดำเนินการทดลอง
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยเป็น ผู้พิการจากโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1.1 เป็นชายและหญิง อายุไม่ต่ำกว่า 17 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 35 ปี
- 1.2 เป็นบุคคลพิการทางด้านแขน หรือขา หรือลำตัว
- 1.3 ให้ทำแบบประเมินความหวัง โดยผู้วิจัยแปลมาจากแบบประเมินความหวังของ เฮิร์ธ (Herth, 1991) แล้วนำคะแนนมาเรียงลำดับ เลือกผู้ที่มีคะแนนจากลำดับท้ายสุดขึ้นไป และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้พิการจากโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา ปีการศึกษา 2547 โดยให้ทำแบบประเมินความหวัง แล้วนำคะแนนมาเรียงลำดับ เลือกผู้ที่มีคะแนนจากลำดับท้ายสุดขึ้นไป สัมภาษณ์ความสมัครใจของผู้ร่วมทดลอง จำนวน 16 คน แล้วแบ่งกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อจำแนกออกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่

1. แบบประเมินความหวัง
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบประเมินความหวัง มีขั้นตอนดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาแบบประเมินหวังฉบับภาษาอังกฤษ ที่สร้างขึ้นโดย เฮิร์ธ (Herth, 1991) จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

1.2 พัฒนาแบบประเมินความหวัง โดยผู้วิจัยแปลมาจากแบบประเมินความหวังของ เฮิร์ธ (Herth, 1991) จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ เป็นภาษาไทยเพื่อให้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับผู้พิการ ณ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา และผู้วิจัยได้ส่งอีเมลล์ (e-Mail) เพื่อขออนุญาต Dr.Kaye Herth ในการนำแบบประเมินความหวังมาใช้ และได้รับอนุญาตให้นำแบบประเมินความหวังมาพัฒนาใช้กับวิทยานิพนธ์นี้ได้

1.3 นำแบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนำเสนอปรึกษาประธาน กรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบสำนวนภาษาจากการแปล และความตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขภายใต้คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ดังนี้

1.3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว. สมพร สุทัศน์ย์ ข้าราชการบำนาญ และ อาจารย์พิเศษ ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.3.2 ดร.วิระ พงษ์รักษ์ รองมุนายก เขตมัสซัง จังหวัดจันทบุรี

1.3.3 ดร.เพ็ญภา กุลนาคคต รองหัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา

1.4 จากนั้นนำแบบประเมินที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้พิการ ณ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเที่ยงของแบบประเมิน (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของ ครอนบาช (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ, 2537, หน้า 251-257) ได้ค่าความเที่ยง .88

1.5 นำแบบประเมินความหวังที่ได้ไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไป

แบบประเมินความหวังมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ ไม่เคยเกิดขึ้นกับฉัน, นาน ๆ ครั้งถึงจะเกิดขึ้นกับฉัน, บางครั้งก็เกิดขึ้นกับฉัน, บ่อยครั้งที่เกิดขึ้นกับฉัน และประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้สึกภายในที่เกิดขึ้นชั่วคราวและในอนาคต จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 1, 4, 6, 11, 20, 23, 25, 27, 28, 30)

2. ด้านความพร้อมภายในทางบวกและความคาดหวัง จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 5, 7, 9, 13, 15, 17, 19, 21, 26, 29)

3. ด้านความสัมพันธ์ภายในตนเองและผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 2, 3, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 22, 24)

ข้อคำถามทั้งหมดนี้ ประกอบด้วยข้อความด้านบวก จำนวน 24 ข้อ และข้อความด้านลบ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6, 10, 13, 17, 22 และข้อ 26 ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้ตามความคิดและความรู้สึกของตนเอง โดยกำหนดตัวเลือกเป็น 4 ระดับ

เกณฑ์ในการให้คะแนนเป็นดังนี้

ไม่เคยเกิดขึ้นกับฉัน	0 คะแนน
นาน ๆ ครั้งถึงจะเกิดขึ้นกับฉัน	1 คะแนน
บางครั้งก็เกิดขึ้นกับฉัน	2 คะแนน
บ่อยครั้งที่เกิดขึ้นกับฉัน	3 คะแนน

คะแนนที่เป็นไปได้จะอยู่ในช่วงระหว่าง 0 – 90 คะแนน โดยข้อความทางลบจะถูกกลับค่าคะแนนก่อนนำไปรวมคะแนน คะแนนที่สูงกว่าบ่งชี้ว่ามีความหวังมากกว่า

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม มีขั้นตอนดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหวังและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม ตามจุดมุ่งหมาย นิยามศัพท์ และวิธีการบำบัดแบบอัตถิภาวะนิยมของ คอเรีย (Corey, 2001) เพื่อเป็นกรอบแนวคิด และแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินการ และการประเมินผลที่เหมาะสม ซึ่งนำมาประยุกต์เป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมเพื่อเพิ่มความความหวังตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ขั้นเริ่มต้นให้คำปรึกษา ประกอบด้วยการให้คำปรึกษาจำนวน 3 ครั้ง ๆ ละ 60 - 90 นาที ได้แก่ การให้คำปรึกษาครั้งที่ 1 เรื่องปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธภาพ และการให้คำปรึกษาครั้งที่ 2 - 3 เรื่องรักษาสัมพันธภาพ ซึ่งเป็นขั้นตอนของการสร้างสัมพันธภาพที่ค้ำระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาทุกคนในกลุ่ม เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาแต่ละคนรู้สึกผ่อนคลาย รู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับและเอาใจใส่ เกิดความอบอุ่นไว้วางใจ กล้าที่จะเปิดเผยประสบการณ์และความรู้สึกของตนเอง

2.1.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ประกอบด้วยการให้คำปรึกษาจำนวน 8 ครั้ง ๆ ละ 60 - 90 นาที ได้แก่

2.1.2.1 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 4 - 5 เรื่องการตระหนักรู้ในสถานะของตนเอง และแสวงหาเป้าหมายในชีวิต เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ตระหนักรู้ในสถานะของตนเอง และ

แสวงหาเป้าหมายในชีวิต เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มให้ รู้จักและเข้าใจตนเองในศักยภาพของตน ทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ

2.1.2.2 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 6 - 7 เรื่องเผชิญปัญหา สามารถเลือกตัดสินใจในชีวิตได้อย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษากล้าเผชิญกับปัญหา มีความสามารถตัดสินใจในชีวิตได้อย่างเหมาะสม เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มรู้และเข้าใจเหตุการณ์ที่มากระทบตน มีความสามารถในการวางแผน และจัดการ

2.1.2.3 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 8 - 9 เรื่องพบความหมายที่แท้จริงของชีวิต เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้พบความหมายที่แท้จริงของชีวิต เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มเลือกการดำเนินชีวิตของตนอย่างอิสระ และมีคุณค่า และมีเป้าหมายในชีวิต

2.1.2.4 การให้คำปรึกษาครั้งที่ 10 - 11 เรื่องก้าวไปสู่ความหวัง เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ก้าวไปสู่ความหวัง เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มสามารถรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเองได้ มีความรู้สึกเห็นคุณค่า และการกระทำของตน ตลอดทั้งได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความหวังมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต

2.1.3 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาจำนวน 1 ครั้ง ๆ ละ 60 - 90 นาที ได้แก่ การให้คำปรึกษาครั้งที่ 12 เรื่องสรุปและยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้คำปรึกษาให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และสรุปสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษาและการนำไปปฏิบัติหลังจากนั้นผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามเพิ่มเติมอีกครั้ง

2.2 นำโปรแกรมนี้ไปให้ปรึกษาประธาน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล

2.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมที่ปรับปรุงแล้วไปฝึกปฏิบัติกับผู้ฝึกที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ณ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเอง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยแนะนำตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด และอธิบายให้เข้าใจว่าการวิจัยครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่างว่าจะเข้าร่วมในการวิจัยหรือไม่ก็ได้ การปฏิเสธไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้พิการ กลุ่มตัวอย่างสามารถขอยุติการเข้าร่วมการวิจัยเมื่อใดก็ได้ ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะเก็บเป็นความลับ โดยผลการวิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม และนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือและ ได้ลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จึงดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Design) เพื่อศึกษาผล การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมต่อความหวังของผู้พิการ จำนวน 16 คน โดยมี กลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน ทำการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบสอง องค์ประกอบ โดยวัดซ้ำหนึ่งองค์ประกอบ (Two-Factor Experiment with Repeated Measures on One Factor) (Winer, Brown, & Michels, 1991, p. 509)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

	b_1	b_2	b_3
a_1	G_1	G_1	G_1
a_2	G_2	G_2	G_2

a_1 แทน กลุ่มทดลอง

a_2 แทน กลุ่มควบคุม

b_1 แทน ระยะก่อนการทดลอง

b_2 แทน ระยะหลังการทดลอง

b_3 แทน ระยะติดตามผล

G_1 แทน จำนวนคนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม

G_2 แทน จำนวนคนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม

วิธีดำเนินการทดลอง

มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 เสนอแบบขออนุมัติทำวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย เพื่อตรวจสอบขั้นตอนในการทดลองมิให้มีผลกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพหรือมีอันตรายใด ๆ แก่กลุ่มตัวอย่าง และได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัย เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

1.2 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงครูใหญ่การ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย

1.3 หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบครูใหญ่การ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการวิจัย

2. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

2.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้ผู้พิการ จากโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา ทำแบบประเมินความหวัง แล้วนำคะแนนมาเรียงลำดับ เลือกผู้ที่มีคะแนนจากลำดับท้ายสุดขึ้นไป สัมภาษณ์ความสนใจของผู้ร่วมทดลอง จำนวน 16 คน แล้วแบ่งกลุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน ผู้วิจัยสนทนากับกลุ่มตัวอย่างถึงเรื่องความหวัง ทำความเข้าใจในการเข้าร่วมวิจัยและชี้แจง ขั้นตอนในการให้คำปรึกษา

2.2 ระยะการทดลอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548 ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2548 ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมตามโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมกับกลุ่มทดลอง โดยทำการทดลองเป็นกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง 6 สัปดาห์ รวมเป็น 12 ครั้ง ครั้งละ 60 - 90 นาที ในวันศุกร์และวันเสาร์ ช่วงเวลา 17.00 น.-19.30 น. สำหรับกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม แต่ได้รับวีซีปกติ ที่โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา จัดให้

จากการศึกษางานวิจัยที่สำรวจที่เกี่ยวข้องของพรพรรณ ศรีธัญรัตน์ (2539, บทคัดย่อ) นัตฤติ กิจวิมลตระกูล (2545, บทคัดย่อ), ดุษฎี อุดมอิทธิพงศ์ (2546, บทคัดย่อ) พบว่ามีจำนวน ครั้งของการให้ปรึกษาแตกต่างตั้งแต่ 6 - 12 ครั้ง และพบว่าการวิจัยทั้งหมดมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษาจำนวน 12 ครั้ง ซึ่งมีความเพียงพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มตัวอย่างได้

2.3 ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบ ประเมินความหวัง ในวันที่ 26 มีนาคม 2548 คะแนนที่ได้เป็นระยะหลังการทดลอง (Post Test)

2.4 ระยะติดตามผลห่างจากระยะหลังการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความหวังจับเดิมอีกครั้ง ในวันที่ 9 เมษายน 2548 คะแนนที่ได้เป็นคะแนนระยะติดตามผล (Follow up)

3. นำข้อมูลจากแบบประเมินทั้งหมด เพื่อตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน แล้วจึงนำไปดำเนินการวิเคราะห์ผลการทดลองต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance; One between-Subjects Variable and One within-Subjects Variable) (Howell, 1997, pp. 458, 1999, pp. 357-358) แล้วตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยภาษา คิวเบสิก (QBASIC) ของ ไพรัตน์ วงษ์นาม (2543) และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่าง ด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)